

Ιδιωτική Ασφάλιση

[Αρχική](#) | [Ειδήσεις](#) | [Ιδιωτική Ασφάλιση](#) | Χριστόφορος Σαρδελής: Τα μαθηματικά δείχνουν τα πολιτικά αδιέξοδα του συνταξιοδοτικού - Μια ομιλία που θα συζητηθεί

Δημοσίευση: Πέμπτη, 23 Ιούνιος 2016 13:35

Χριστόφορος Σαρδελής: Τα μαθηματικά δείχνουν τα πολιτικά αδιέξοδα του συνταξιοδοτικού - Μια ομιλία που θα συζητηθεί

Γράφει:
[Nextdeal newsroom](#)

Twitter
Share

Like 16K

G+1

Το nextdeal.gr εξασφάλισε και σαν παρουσιάζει στη συνέχεια ολόκληρη τη ομιλία-παρέμβαση του προέδρου της Εθνικής Ασφαλιστικής Χριστόφορου Σαρδελή στο συνέδριο του Economist.

Διαβάστε αναλυτικά:

"Κυρίες και κύριοι

Όπως όλοι μας γνωρίζουμε, το ασφαλιστικό κινείται πάνω σ' ένα πολύ φορτισμένο πεδίο που σχηματίζεται απ' το τρίγωνο πολιτική, νομική και μαθηματικά. Συνήθως, τα μαθηματικά δείχνουν τα αδιέξοδα στα οποία οδηγούν οι πολιτικές δεσμεύσεις και οι νομικές επικλήσεις περί κεκτημένων.

Εγώ πάντως θα περιοριστώ στα μαθηματικά και τις διεθνείς τάσεις, αφού όμως πρώτα τονίσω μια σημαντική ελληνική ιδιαιτερότητα. Στη χώρα μας, ο δημόσιος διάλογος για το **συνταξιοδοτικό** επικεντρώνεται σ' αυτό που λέγεται 1ος πυλώνας, που είναι το **δημόσιο ασφαλιστικό**, ενώ ελάχιστο ενδιαφέρον παρατηρείται για τον 2ο και 3ο πυλώνα, δηλαδή τα

επαγγελματικά ταμεία και την ιδιωτική ασφάλιση. Οι δύο αυτοί πυλώνες ήταν στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος στις μεταρρυθμίσεις που προηγήθηκαν στις χώρες της βόρειας Ευρώπης, αλλά και της Ιταλίας. Αυτή ακριβώς η προσήλωση στον 1ο πυλώνα καθιστά την όποια μεταρρύθμιση, παρά τις καλές προθέσεις, δημοσιονομικά προβληματική και, ως εκ τούτου, προσωρινή. Να εξηγήσω.

Πρώτον, επιμένουμε σε ένα αναδιανεμητικό σύστημα. Αυτό λύνει πολιτικά προβλήματα αλλά όχι οικονομικά. Ο ενεργός πληθυσμός κάθε γενιάς βασικά καλείται να καλύπτει τις παροχές που διασφάλισε για τον εαυτό της η προηγούμενη. Αυτό είναι πολιτικά εύκολο και κοινωνικά αποδεκτό όταν ο αριθμός του ενεργού πληθυσμού είναι σχετικά μεγάλος σε σχέση με τον αριθμό αυτών που είναι ηλικιακά εξαρτώμενοι, δηλαδή πάνω από 65 ετών.

Όταν όμως οι δημογραφικές τάσεις δείχνουν ότι ο λόγος ηλικιακής εξάρτησης από 32% που είναι σήμερα μπορεί να φτάσει το 54% το 2040 και το 64% το 2050, αντιλαμβανόμαστε ότι το σύστημα είναι δημογραφικά και δημοσιονομικά αιώλο. Σε περίπου δύο δεκαετίες από σήμερα, ο αριθμός των εξαρτώμενων θα είναι μεγαλύτερος από αυτόν που θα καλούνται να τους συντηρήσουν. Σύμφωνα με μελέτες, η επίδραση της γήρανσης του πληθυσμού από μόνη της θα προσθέσει άλλες 10,6 ποσοστιαίες μονάδες επί του ΑΕΠ στη συνταξιοδοτική δαπάνη, έναντι ευρωπαϊκού μέσου όρου μόλις 6-7 ποσοστιαίων μονάδων, κάτι που υποδηλώνει ότι έχουμε μια ακόμη πηγή ασύμμετρης δημοσιονομικής διαταραχής σε βάρος της χώρας μας.

Μια δεύτερη πηγή αποσταθεροποίησης του συστήματος οφείλεται στο ότι το προσδόκιμο ζωής τείνει να αυξάνεται, προσθέτοντας 10 περίπου χρόνια μέχρι το 2060. Έτσι ο λόγος των χρόνων εργασίας προς τον χρόνο σε σύνταξη θα βαίνει συνεχώς μειούμενος. Το 1970 ήταν 4,9 έτη, δηλαδή σε κάθε συντάξιμο έτος αντιστοιχούσαν 4,9 έτη εργασίας. Το 2011 κατέβηκε στα 3,1. Με την σημερινή τάση, προβλέπεται να φτάσει στα 2,3 το 2040.

Αυτό σημαίνει αυξημένη ανάγκη αποταμίευσης κατά τον εργασιακό βίο, κάτι που δεν διασφαλίζει ένα καθαρά αναδιανεμητικό σύστημα. Η αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών υπονομεύεται, ενώ αυξάνεται ο κίνδυνος νέου δημοσιονομικού εκτροχιασμού, από τη στιγμή που το ειδικό βάρος της τρίτης ηλικίας θα είναι καθοριστικό για την έκβαση του εκλογικού αποτελέσματος.

Το αναπόδραστο, επομένως, συμπέρασμα είναι ότι πρέπει να γίνει αναδιανομή των ρίσκων που σχετίζονται με τις δημογραφικές τάσεις. Η ευθύνη για τη διασφάλιση αξιοπρεπών διαβίωσης κατά την τρίτη ηλικία πρέπει σταδιακά να περάσει από τις κρατικές εγγυήσεις στην ατομική ευθύνη, ενισχύοντας έτσι τα κίνητρα για αυξημένη αποταμίευση κατά την διάρκεια του εργασιακού βίου. Αυτό δεν μπορεί να γίνει χωρίς την ανάδειξη και την κατοχύρωση του 2ου και του 3ου πυλώνα, οι οποίοι θα στηρίζονται στην αρχή της ανταποδοτικότητας, με ένα κεφαλαιοποιητικό σύστημα και ατομικούς λογαριασμούς.

Καλούμαστε με άλλα λόγια να δούμε το μελλοντικό σύστημα σαν συνδυασμό ανάμεσα στο δημόσιο αναδιανεμητικό και ένα συμπληρωματικό κεφαλαιοποιητικό, όπου ο κάθε εργαζόμενος θα χτίζει ένα αποταμειωτικό κεφάλαιο για τον εαυτό του και θα καρπώνεται τις όποιες αποδόσεις. Έτσι ισχυροποιείται το κίνητρο της αποταμίευσης. Επί πλέον, θα στρέψει το ενδιαφέρον των εργαζομένων στις αναπτυξιακές πρωτοβουλίες, τις επενδύσεις και την πορεία της οικονομίας, εφόσον το μελλοντικό εισόδημα θα συνδέεται περισσότερο με την ανάπτυξη και λιγότερο με τις συντεχνιακές διεκδικήσεις.

Ανεξάρτητα όμως από την κατανομή ρόλων μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στη διαχείριση ενός τέτοιου συστήματος τριών πυλώνων, οφείλουμε να λάβουμε υπόψη κάποιες επί πλέον ανησυχητικές τάσεις που ισχύουν σε παγκόσμια κλίμακα και, σε μεγαλύτερο βαθμό, στη χώρα μας.

Οι αποδόσεις των επενδύσεων βαίνουν φθίνουσες, οι ρυθμοί ανάπτυξης έχουν μειωθεί και τα χαμηλά επιτόκια προβλέπεται να γίνουν μόνιμο χαρακτηριστικό του ανεπτυγμένου

κόσμου. Ο συνδυασμός αυτών έχει ήδη βαφτιστεί «νέα κανονικότητα». Όλα αυτά αναδεικνύουν τον κίνδυνο οι αποδόσεις του ενεργητικού των ταμείων να είναι χαμηλότερες από τις προσδοκώμενες, όπως και οι συντάξεις. Σε συστήματα προκαθορισμένων παροχών, τα οποία συνήθως εντοπίζονται στον 1ο πυλώνα, αυτό σημαίνει διόγκωση των μελλοντικών υποχρεώσεων και άνοιγμα των αναλογιστικών ελλειμμάτων. Σε ένα σύστημα καθορισμένων εισφορών σημαίνει μειωμένες συντάξεις για κάθε δεδομένο ύψος συσσωρευμένων αποταμιεύσεων. Έχουμε επομένως να διαλέξουμε ανάμεσα σε διάφορες μορφές κινδύνου, κάτι που δεν είναι πολιτικά εύκολο. Η διεθνής πάντως τάση είναι, σύμφωνα με μελέτη του ΟΟΣΑ, να επλέγονται όλο και περισσότερο οι καθορισμένες εισφορές, προκειμένου να αμβλύνεται ο συστημικός κίνδυνος.

Το θέμα βέβαια είναι πως χτίζεται ένα υγιές σύστημα τριών πυλώνων. Για την ανάπτυξη του 3ου πυλώνα, δηλαδή της **ιδιωτικής προαιρετικής ασφάλισης**, τα πράγματα είναι σχετικά εύκολα. Οι ασφαλιστικές εταιρείες ήδη προσφέρουν ευρεία γκάμα ατομικών ή ομαδικών προγραμμάτων. Αυτό που απαιτείται για την περαιτέρω ανάπτυξή του είναι η παροχή κάποιων κινήτρων, όπως οι φορολογικές απαλλαγές έστω και μέρους των ασφαλιστρών, κάτι που συμβαίνει σε μια σειρά από χώρες.

Σε ότι αφορά τα **επαγγελματικά ταμεία**, οι διεθνείς τάσεις είναι το πέρασμα από την προαιρετικότητα στην υποχρεωτικότητα και από προκαθορισμένες παροχές σε προκαθορισμένες εισφορές. Η υποχρεωτικότητα υπογραμμίζει την τάση να αποτελεί ο δεύτερος πυλώνας αναπόσπαστο μέρος της συνολικής **ασφάλισης**, ενώ οι προκαθορισμένες εισφορές στοχεύουν στην ανακατανομή του κινδύνου, από συστημικό σε ατομικό.

Για τον 2ο πυλώνα απαιτείται πρωτίστως η διασφάλιση κοινών κανόνων για όλα τα **ταμεία**. Για τη μείωση δε του λειτουργικού κόστους μπορούν να αξιοποιηθούν οι ήδη υπάρχουσες υποδομές των ασφαλιστικών εταιρειών, σε ότι αφορά βάσεις δεδομένων, διαχείριση επενδύσεων, αντασφαλίσεις κλπ.

Κλείνοντας, θα ήθελα να τονίσω ότι υπάρχει το πρόβλημα της μετάβασης από το σημερινό σύστημα του ενός βασικά πυλώνα σ' ένα σύστημα 3 πυλώνων, με τα παραπάνω χαρακτηριστικά. Εδώ χρειάζονται τεχνικές μελέτες.

Η χρηματοδότηση του παλιού χαρτοφυλακίου πρέπει να βαίνει φθίνουσα, όπως άλλωστε και οι υποχρεώσεις, ενώ το νέο σύστημα θα χρηματοδοτείται από κλιμακούμενες εισφορές για μια μεταβατική περίοδο που μπορεί να διαρκέσει 10-15 χρόνια.

Ευχαριστώ πολύ"

Transit

Like 16K

G+1

Share

Σχολίασε το